Nº. 81.

BREDASCHE COURANT

DONDERDAG 10 OCTOBER.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze, ter voldoening aan het daartoe op heden ontvangen besluit van Z. E. den Heere Staatsraad, Commissaris des Konings in deze Provincie, van den 20. September 1850, A nº. 7 (*Provinciaal Blad nº.* 104), ter kennisse der Ingezetenen, de navolgende door Z. E. den Heere Minister van Finantiën, bij resolutie van den 16. dier maand, gearresteerde en dagelijks tot en met den 29. October aanstaande in de Nederlandsche *Staats-Courant* te plaatsen bekendmaking, betreffende de *inwisseling* der *stukken* van *tien* en *vijf* Centen, naar de wet van den 28. September 1816. (*Staatsblad nº.* 50) vervaardigd:

«De Minister van Finantiën, als daartoe gemagtigd bij Koninklijk besluit van den 13den September 1850 (*Staatsblad nº.* 60), ter uitvoering der wet van 17 September 1849 (*Staatsblad nº.* 45), brengt mits deze ter algemeene kennis:

«1º. dat van *Maandag den 7den October tot en met Zaturdag den 26sten October* 1850, de daarin vallende Zondagen uitgezonderd, alsmede op *Maandag en Dingsdag den 28sten en 29sten dier maand*, bij de Nederlandsche Bank en bij de Betaalmeesters in de arrondissementen, met uitzondering van dien te *Amsterdam*, op de gewone kantoor-uren ter inwisseling kunnen worden aangeboden:

«de stukken van *tien* en *vijf centen*, volgens de wet van den 28sten September 1816 (*Staatsblad nº.* 50) geslagen;

«2º. dat de inwisseling der 10 en 5centsstukken zal plaats hebben tegen zilveren munten, bij voorkeur stukken van 10 en 5 cents en voor zooveel noodig ook andere zilveren pasmunt en standpenningen;

«3º. dat de ontvangers der belastingen de inwisseling zullen bevorderen, door overneming, tot en met den 29sten October aanstaande van de voormelde oude stukken van 10 en 5 centen tegen de nieuwe speciën onder 2º. gemeld, *zooveel hunne kassen dit toelaten;*

«4º. dat de gedachte oude stukken van 10 en 5 centen met den 27sten October 1850 buiten omloop worden gesteld, en dien ten gevolge niet meer in betalingen voor de schatkist zullen aangenomen worden, noch door de Ingezetenen zullen behoeven te worden aangenomen.

«'s Gravenhage, den 16den September 1850.

«De Minister voornoemd,

VAN BOSSE."

Met uitnoodiging om van den daarbij bepaalden termijn, tot inwisseling dier met 27. October aanstaande buiten omloop gesteld wordende speciën gebruik te maken.

BREDA, den 8. October 1850.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd,

De Secretaris der Stad,

L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den October.

Heden is de permanente commissie der wetgevende kamer buitengewoon vergaderd geweest, om den minister van oorlog te hooren nopens hetgeen bij de jongste wapenschouwingen heeft plaats gehad. Het berigt dier bijeenkomst had onder het publiek eene zekere ongerustheid gaande gemaakt, doch de zitting is, gelijk vele lieden met den loop van zaken bekend, verwachteden, zeer rustig afgeloopen. De minister *d'Hautpoul* moet in den aanvang op vrij hoogen toon gesproken hebben, doch ziende dat het der commissie ernst was om zich de zaak aan te trekken, had hij verklaard dat de berigten der dagbladen onnaauwkeurig of overdreven waren, beloofd dat voortaan het reglement zou worden gehandhaafd, 't welk verbiedt dat de troepen onder de wapenen kreeten slaken, en had de uitdeeling van extra-rations verdedigd met hetgeen deswege bij het budget zelf bepaald wordt; de uitdeeling van vleesch, cigaren en champagne aan de officieren was op kosten van den President geschied. De vergadering schijnt zich met deze verklaringen vergenoegd te hebben en men is vreedzaam gescheiden.

Vóór de bijeenkomst was er op het Elysee een raad van ministers gehouden.

— De Regering is thans bijzonder streng tegen de dagbladpers. Reeds is tegen tien Parijsche dagbladen, van allerlei kleur, eene geregtelijke vervolging begonnen; de meeste derzelve zijn aangeklaagd als hebbende artikels zonder behoorlijke onderteekening geplaatst. Dit groot aantal gelijktijdige vervolgingen baart opzien, omdat zij bladen treffen van elke partij behalve die der Bonapartisten, en omdat de wetsbepaling op het onderteekenen van dagbladartikelen zoo onbepaald is, dat zij inderdaad, ook te goeder trouw, op verschillende wijzen kan worden toegepast.

— De schrijvers van het ultra-clericale dagblad *l'Univers*, hebben zich aan de tegen dat dagblad door den aartsbisschop van Parijs openlijk uitgesproken berisping onderworpen, hun beroep op den Paus ingetrokken, en beloofd voortaan in meer gematigden toon te schrijven en geene teedere vraagstukken ontijdig te berde te brengen. Daarbij erkennen zij openlijk, dat zij leeken zijn en hun blad het werk is van leeken en niet de tolk der geestelijkheid.

Men kan hieruit opmaken dat de Paus niet ten gunste van *l'Univers* beslist heeft.

— De luchtreiziger *Poitevin* is te Parijs, in bijzijn eener tallooze menigte, met een luchtbol opgestegen, zittende op een struisvogel.

— Men verneemt, dat het Fransche gezantschap te Turin den aartsbisschop *Franzoni* een pas naar Frankrijk geweigerd heeft, als willende het niet in de verantwoordelijkheid der regering deelen, die den aartsbisschop uit hare Staten bande. De aartsbisschop vertrok daarop naar Briançon, en moet herhaaldelijk langs zijnen weg blijken van achting ontvangen hebben.

— Boven Rome is, in den nacht van 24 op 25 September, een vreesselijk onweder losgebarsten, waarbij de bliksem in de kerk St. Lucia del Gonfalore en in het paleis Stoppani sloeg; beide gebouwen zijn eenigzins beschadigd. Van verdere ongelukken heeft men niet gehoord.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 56,60; 5 pCt. 91,50; Nap. renten 97,50; Rom L. $78^5/_8$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den October.

Een buitengewoon nummer van de *Hamburger Börsenhalle* van 6 October meldt, dat de Sleeswijk-Holsteiners den 4den dezer eenen storm op Frederik stad gewaagd hebben, doch door de Denen met groot verlies afgeslagen en naar de stellingen teruggetrokken zijn, die zij vóór den aanval op genoemde stad bezet hadden.

Onder den indruk der tijding van het mislukken der onderneming tegen Frederikstad, heeft de Sleeswijk-Holsteinsche lands-vergadering te Kiel, den 5den dezer eene oproeping aan het Duitsche volk uitgevaardigd, waarin, na eene nieuwe betuiging dat men in de Hertogdommen alleen ter verdediging van onbetwistbare regten de wapenen heeft opgevat en na eene uiteenzetting van den staat van zaken, de hulp van Duitschland op nieuw ingeroepen wordt.

In dezelfde zitting der lands-vergadering zijn de besluiten bekend gemaakt welke in de laatste geheime bijeenkomsten genomen zijn. Daaronder behoort er een, strekkende om het stadhouderschap uit te noodigen om het leger boven zijne tegenwoordige sterkte uit te breiden, waarvoor een buitengewoon crediet van ruim 3 millioen mark bewilligd is, zullende de gelden ter bestrijding van deze en andere buitengewone uitgaven gevonden worden door eene gedwongen heffing op de bezittingen en inkomsten.

— Volgens berigten uit Kiel van den 2den dezer waren de Russische oorlogsschepen, welke voor die haven gelegen hadden, dien morgen allen weggezeild.

— Den 2den is te Kassel een besluit uitgevaardigd, gedagteekend van den 30 September, waarbij de opperbevelhebber gemagtigd wordt, een krijgsgeregt, bestaande uit een stafofficier, drie hoofdofficieren, drie eerste luitenants, drie tweede luitenants, drie korporaals, drie andere onderofficieren en drie soldaten, op te rigten tot het vonnissen over niet-militairen, die bij den staat van oorlog aan het krijgsgeregt onderworpen zijn.

— Volgens de latere berigten uit Kassel nemen de verwikkelingen aldaar steeds toe. De nieuw benoemde opperbevelhebber generaal *von Haynau* had den 2den dezer den bevelhebber der burgerwacht, den heer *Seidler*, bij zich ontboden; deze echter had geweigerd aan die uitnoodiging te voldoen, op grond dat hij van niemand dan van den minister van binnenlandsche zaken instructiën ontvangen had. Hij was daarop door den generaal afgezet, evenzoo als de eerste bataillons-kommandant, die, in zijne plaats tot bevelhebber benoemd, insgelijks geweigerd had bevelen aan te nemen en de hem «onwettig" opgedragen betrekking te aanvaarden. Wegens deze handelingen van den generaal *von Haynau* heeft de permanente commissie der stendenvergadering eene aanklagt tegen denzelve, ter zake van misbruik van gezag, schending der constitutie en medepligtigheid aan hoogverraad bij het auditoriaat-generaal ingediend, en verzocht dat hij onverwijld geschorst en in hechtenis gesteld zoude worden. Ook bij de militaire magt openbaart zich tegenstand tegen de verordeningen van het bestuur, hebbende onderscheiden officieren, ten einde zich aan de door den opperbevelhebber hun opgedragen functiën te onttrekken, doen weten dat zij ziek waren. De generaal *von Haynau* heeft zich intusschen daardoor geenzins laten afschrikken om verdere maatregelen te nemen. Bij eene verordening van den 4den October heeft hij de burgerwacht ont-

benden verklaard, met bevel om de wapenen vóór den avond van dien dag af te leveren; voorts heeft hij den redacteur der *Neue Hessische Zeitung*, den Heer *Oetker*, in hechtenis doen nemen, en in den avond van den 4den de vergaderzaal der stenden, waar de permanente commissie bijeen was, door troepen doen omsingelen, ten einde die leden in verzekerde bewaring te doen nemen.

— De jongste berigten uit Kassel luiden, dat de rust ongestoord is gebleven, waarvoor men thans te minder behoefde te vreezen, daar de militairen zich aan de burgers aangesloten hebben. In den avond van zaturdag moest de ontwapening der burgerwacht met geweld plaats hebben, en daar tot nu toe de militairen zich nog niet verklaard hadden, was men voornemens niet dan voor geweld te wijken, ten einde te zien welke houding de militairen zouden aannemen. In het pijnlijkste oogenblik verscheen een besluit van het algemeen auditoriaat, waarin op verschillende gronden wordt uiteengezet, dat de opperbevelhebber der troepen *von Haynau*, zoowel als het ministerie, onwettig gehandeld hebben. *Haynau* werd onmiddelijk gearresteerd, terwijl drie raadsheeren en de staatsprocureur naar Wilhelmsblad vertrokken, waarschijnlijk om de ministers in hechtenis te nemen. Uit de medewerking der militairen is toen gebleken, dat ook zij zich bij het volk aansloten.

— Eene telegrafische depêche, gisteren uit Weenen afgezonden, houdt in dat tusschen Oostenrijk, Beijeren, Saksen en Wurtemberg een of- en defensief verbond gesloten is.

Voorts werd te Weenen verhaald dat eerstdaags eene collective nota van verschillende groote Mogendheden aan het Berlijner Kabinet gerigt zou worden, om het ten ernstigste van alle met de Bondswet strijdige stappen in de zaken van Hessen-Kassel af te manen. Alle verzet van Pruissen tegen de Frankforter besluiten ten deze zou als eene aanleiding tot oorlog worden beschouwd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den October.

Op den 5den October jl., is alhier door het kiezers-kollegie overgegaan tot de keuze van twee Leden van den Stedelijken Raad, in plaats van de Heeren Mr. *C. J. F. van den Heuvel* en *J. B. N. Laurijssen*.

De vergadering wordt gepresideerd door het Raadslid den Heer *A. H. Kuppens*, die naar aanleiding van act. 31 van het nog in werking zijnde Reglement voor het Stedelijk Bestuur den Heer Burgemeester vervangt.

Het getal der opgekomene kiezers, bedroeg 17, even zoo vele nummers werden daarop in eene bus gedaan, en tot de trekking overgegaan: de 9 laagste Nummers hebben uitgemaakt de helft, door welke de verkiezing moest geschieden, en vielen ten deel aan de Heeren: Mr. *J. F. de Roij*, Mr. *C. Pels Rijcken*, Mr. *F. van Gils*, *P. N. Janssens*, *J. C. van Mierlo HEz.*, Mr. *B. S. J. Havermans*, *H. van der Steenstraten*, *J. A. van der Burgh* en *A. J. Verlegh*.

De overige 8 kiezers, zijnde de Heeren *P. J. van den Goorbergh*, *E. J. A. Kerstens*, *A. P. Maassen*, *G. van Alphen*, *C. Hultermans*, *P. Aertgeerts*, *P. van Reuth* en Mr. *P. Gouverneur*, hebben daarop de vergadering verlaten.

Bij de stemming ter vervanging van den Heer Mr. *J. C. F. van den Heuvel*, erlangden de Heeren: *G. van Alphen*, vijf stemmen, Mr. *B. S. J. Havermans*, *A. J. F. Ingenhousz*, *F. Stuyck*, en *C. G. J. Bekkers*, ieder eene stem. Weshalve de Heer *Gerardus van Alphen* tot lid van den Raad is benoemd.

Bij de stemming ter vervulling der laatste vacature, verkregen de Heeren: *J. B. N. Laurijssen* vier stemmen, Mr. *E. de Man*, *Ezn.* drie stemmen, *A. J. F. Ingenhousz* en *J. J. L. Ingenhousz* ieder eene stem; niemand alzoo de volstrekte meerderheid in zich vereenigende, is tusschen de twee eerstgenoemden tot eene herstemming overgegaan, waarvan den uitslag is geweest dat de Heer *J. B. N. Laurijssen* had verkregen zes en de Heer Mr. *E. de Man*, *Ezn.* twee stemmen; terwijl een blanco briefje werd bevonden.

En is mitsdien de Heer *Jan Baptist Norbert Laurijssen* weder benoemd tot Lid van den Stedelijken Raad. De Kiezersvergadering is daarop gesloten.

— Nadat ten gevolge van Zr. Ms. Besluit van 11 Augustus ll., de voorloopige vereeniging van het Koninklijk Instituut der Marine met de Koninklijke Militaire Akademie was tot stand gebragt, heeft het personeel van laatstgemelde instelling, namelijk de Heeren Officieren en Beambten, zich eenparig vereenigd om de Heeren Zeeofficieren en Leeraren die van het Medembliksche Instituut herwaarts gekomen zijn, op een feestmaal te noodigen, ten einde al dadelijk den wederkeerig gewenschten broederband op eene vriendschappelijke bijeenkomst naauwer toe te halen. Dit had plaats ll. Zaturdag in de groote zaal van het *Hôtel des Flandres*, welke daartoe behoorlijk ingerigt en smaakvol versierd was. Het feest onderscheidde zich door gulle vrolijkheid en regt kameraadschappelijken toon, en beantwoordde volkomen aan het doel. Hartelijke toasten werden er uitgebragt, zoo op het welzijn des Konings en des Vaderlands, op Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, den Beschermer der Akademie, als op de vereeniging der beide inrigtingen den bloei en roem van Neêrlands zee- en landmagt, zoo hier te lande, als in de Overzeesche Gewesten, waartoe de weerkeerige kennis en vroegtijdig gelegde vriendschapsband der kweekelingen van Leger en Marine, in volgende tijden vermogend konden bijdragen. — Al deze feestdronken werden met vaderlandsch gevoel, herhaaldelijk, luide en hartelijk toegejuicht.

— Eergisteren avond zijn in onze stad verscheidene ingezetenen het slagtoffer geworden van een voorval dat gelukkig tot de zeldzame behoort, maar ter voorkoming waarvan men echter geen voorzorgen genoeg kan aanwenden, en dat derhalve zoo hier als elders ter waarschuwing kan strekken. Eene koe van den slagter *Bol* naar het slagthuis geleid wordende, vermoedelijk door het een of ander voorwerp of geluid verschrikt, rukt zich eensklaps los van het touw zijns geleiders, en loopt woedend een aantal straten door, zonder dat het kon gelukken haar te vatten, waartoe de avond voorzeker het zijne bijdroeg; al wie het wilde dier op zijn' weg ontmoet, loopt het overhoop, werpt of stoot het met de hoorns, zoo dat verscheidene personen, deels zeer zwaar, deels minder gevaarlijk gewond en gekneusd werden, onder anderen, en wel zeer ernstig, de WEdGestr. heer *van den Heuvel*, President der Arrondissements-Regtbank, een ten minste zeventigjarige grijsaard. Na ginds en her te hebben geloopen en door het water gezwommen te zijn, heeft het dier zich des nachts op het erf van den Mr. Metselaar *Hultermans* opgehouden, is gisteren morgen van daar door de haven gezwommen en eindelijk op den vestingwal gekomen, waar het door eenige militairen doodgeschoten werd.

Maandag is de zitting der Staten-Generaal door den Koning met de volgende rede geopend:

MIJNE HEEREN!

Ik heb gewild, dat reeds deze vergadering der Staten-Generaal geheel en al het uitvloeisel zoude zijn van de regten, welke de onlangs gevestigde instellingen aan het Nederlandsche Volk verzekeren. Het is Mij aangenaam, Mij van zijne nieuw gekozene Vertegenwoordigers omringd te zien.

Onze betrekkingen met alle mogendheden blijven steeds van goede verstandhouding getuigen.

In de moeijelijkheden, welke in Duitschland zijn ontstaan, volgen Wij, met opzigt tot Limburg, den weg, dien de tractaten en het belang van Nederland aanwijzen.

De buitenlandsche handel gaat vooruit. De jongste veranderingen onzer scheepvaartwetgeving zullen, Wij mogen er Ons mede vleijen, niet alleen eigene kracht, maar ook de banden van welwillendheid en vruchtbare gemeenschap met andere volken versterken.

De republiek van Venezuela heeft hare handels- en scheepvaarttractaten met Nederland, overeenkomstig hare tegenwoordige handelspolitiek, opgezegd. De Regering tracht de nadeelen te keeren, welke uit dezen maatregel voor onzen handel zouden kunnen voortvloeijen. Intusschen is aan de bezwaren en vorderingen voldaan, welke van deze zijde bij die republiek uit anderen hoofde waren ingebragt.

De zee- en landmagt kwijten zich loffelijk van haren pligt.

De wetten op de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der militaire officieren zullen weldra aan Uwe beraadslaging worden onderworpen.

Doelmatige vereenvoudiging van het beheer en de inrigtingen der Marine zal de middelen doen vinden, om, zonder benadeeling van het materieel, reeds in het volgende jaar de active zeemagt te vermeerderen.

Tot de vorming van een deugdelijk verdedigingstelsel, sedert lang het voorwerp Mijner zorg, zijn voorbereidende maatregelen genomen, die een goeden uitslag beloven.

De toestand der kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen is over het algemeen bevredigend.

De koloniale geldmiddelen zullen, naar Ik hoop, in staat zijn tot eene hoogere bijdrage ten behoeve van het Moederland, dan waarop was gerekend.

In den loop dezer zitting zullen de wets-ontwerpen tot regeling der koloniale belangen, overeenkomstig de Grondwet, worden aangeboden.

Onze huishoudelijke toestand geeft reden tot tevredenheid en moed.

Ten gevolge van den gezegenden oogst des vorigen jaars daalden de prijzen van vele der eerste levensbehoeften, hetgeen grootelijks tot verligting der armoede heeft gestrekt.

Sommige oorden des Rijks hebben door de stormen en hoogen watervloed van den laatsten winter zwaar geleden. Doch deze ramp, die andere eveneens bedreigde streken, dank zij der Voorzienigheid, heeft gespaard, deed de nationale weldadigheid in het schoonste licht uitkomen. Hare hulp, door Mij ingeroepen, kwam te gemoet waar tegemoetkoming noodig was, zoodat het verlies van hen, die zich-zelven niet konden helpen, zoo veel mogelijk is vergoed.

Zoo de oogst van dit jaar, volgens de voorloopige berigten, middelmatig is, wij mogen andere meer duurzame verschijnselen niet uit het oog laten.

De ontginning van gronden staat niet stil; over het algemeen gaat de landbouw in vermogen en kennis vooruit; ook de ambachts- en fabriekenijverheid vertoont ontwikkeling; onderscheidene takken staan gunstig; de middelen van vervoer te lande en te water breiden zich gestadig uit, en ondersteunen de toenemende levendigheid van het binnenlandsch verkeer.

Ik ben ernstig bedacht op bevordering onzer gemeenschap met naburige landen, door toepasssng der inrigtingen en krachten, welke de hedendaagsche kunst aan de hand geeft. Ik wensch daartoe, nog in den loop dezer zitting, Uwe medewerking te vragen.

De staat onzer rivieren vordert voorziening en afdoende verbetering. Bij de voor te dragen rijksbegrooting wordt deze aangelegenheid in Uwe zorg bijzonder aanbevolen.

De wetten op het gemeente- en armbestuur, en de onteigening ten algemeenen nutte, zijn ontworpen. Deze ontwerpen, alsmede die op het regt van vereeniging en vergadering, op de verantwoordelijkheid der Ministers, en op de nieuwe regterlijke inrigting, zullen U weldra worden voorgelegd.

De nieuwe Provinciale Vertegenwoordiging, in alle gewesten zamengekomen, heeft de belangrijke taak, haar toevertrouwd, met ijver aanvaard.

De gesteldheid der geldmiddelen is voldoende. Genoegzaam alle bronnen van 's Rijks inkomsten beantwoorden ruim aan de verwachting.

Deze omstandigheid, gepaard met de uitkomsten van een spaarzaam beheer, opent het uitzigt, dat, zonder onvoorziene voorvallen, het slot van de loopende dienst méér dan toereikend zal zijn om het nog overgebleven deel van het tekort van een vroeger dienstjaar te dekken.

Er zullen U wetten worden voorgesteld, zoo tot verbetering van het belastingstelsel, als ter uitvoering van artikelen 122 en 176 der Grondwet.

De behandeling van al deze veelomvattende en gewigtige onderwerpen zal, vertrouw Ik, worden geleid door dien geest van gemeen overleg, welke ons, met Hooger bijstand, in staat moet stellen om hetgeen het Vaderland van ons wacht te volbrengen.

— Bij besluit van den 4den dezer heeft Zijne Majesteit tot voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, gedurende hare aanstaande zitting, benoemd den heer *D. Blankenheym.*

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren heeft de heer *Blankenheijm* het voorzitterschap met de volgende aanspraak aanvaard:

Mijne Heeren!

Erkentelijk voor de eervolle onderscheiding die mij te beurt mogt vallen in mijne benoeming en bevestiging als lid der Eerste Kamer der Staten-Generaal door de Provinciale Staten van Zuidholland, heeft Zijne Majesteit, Onze geëerbiedigde Koning, een blik van welwillendheid en vertrouwen daaraan willen toevoegen, door mij te benoemen tot Voorzitter dezer Vergadering.

Gevoelig aan die eer, ontveins ik mij niet de moeijelijkheden aan eene zoo gewigtige betrekking, aan eene voor mij zoo geheel vreemde taak, verbonden.

Dan, Mijne Heeren, de bezadigdheid en kalmte welke onze vergaderingen in de afgeloopene zitting steeds kenschetsten, hebben mij bemoedigd en mij tot het besluit doen komen uwe werkzaamheden, als Voorzitter, te besturen, met onpartijdigheid, zoo ik vertrouw, te leiden, en met orde te doen afloopen.

Uwe toegevendheid roep ik met bescheiden aandrang in, terwijl ik de hoop durf koesteren dat diezelfde welwillendheid en vriendschapsbewijzen, welke mijnen geachten voorganger steeds zoo ondubbelzinnig van uwe zijde te beurt vielen, mij niet zullen onthouden worden.

Mijne Heeren, ons wachten belangrijke wets-ontwerpen, die alle eene gezette, eene gemoedelijke, eene ernstige overweging verdienen.

Mogen onze beraadslagingen strekken om den bloei van het dierbaar Vaderland te verhoogen, het geluk van het Nederlandsche Volk te vermeerderen en de hechtheid van den Troon te bevestigen.

Ik verklaar, Mijne Heeren, het Voorzitterschap van de Eerste Kamer der Staten-Generaal te aanvaarden, met de bede in het hart, dat zegen van Boven op onzen arbeid zal rusten.

Door den Voorzitter zijn drie commissiën voor het onderzoek der geloofsbrieven benoemd.

— De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren is door den heer *Anemaet*, wien, volgens art. 1 van het Reglement van Orde, als oudste in jaren, het voorzitterschap tijdelijk is opgedragen, met het houden der navolgende redevoering geopend:

Mijne Heeren!

Als oudste van jaren valt wederom aan mij de eer te beurt den voorzittersstoel te bekleeden, en het is dien ten gevolge dat ik mij op nieuw geroepen zie uwe eerste werkzaamheden te leiden.

Deze taak wordt door mij *ook nu* bijzonder hoog geschat.

Na de beslissende ontwikkeling in onze staatshuishouding, door de invoering van een nieuw kiesstelsel verkregen, werden de Kamers der Staten-Generaal ontbonden, ten einde de Natie dadelijk op de meest volledige wijze in het genot van haar wettig kiesregt te stellen.

Dat regt heeft voor de eerste maal zijne volle toepassing erlangd; en wij, Mijne Heeren, zijn daardoor geroepen de belangen des Vaderland, die van het Nederlandsche Volk en van Onzen geërbiedigden Koning te behartigen.

Doen wij het zoo, Mijne Heeren, dat wij het Vaderland tot nut, den kiezers, der Vergadering van de Staten-Generaal tot eere verstrekken en dat de vastheid van het regerend Stamhuis er door worde bevestigd.

Met dezen wensch roep ik tevens, als tijdelijk Voorzitter, uwe ondersteuning met nadruk in en open ik deze vergadering.

Voorts zijn drie commissiën benoemd tot het onderzoek van de geloofsbrieven der nieuw benoemde leden.

— In de zitting der Provinciale Staten van Noord-Brabant van den 3den, is onder anderen ingekomen een adres der gemeentebesturen van Baarle-Nassau, Alphen, Riel en Chaam, om den geprojecteerden weg van Turnhout door die gemeenten te leggen, wijl de rigting naar Tilburg den ondergang dier gemeenten zou ten gevolge hebben. De voorzitter stelt voor, de bedenkingen dier gemeenten te zenden naar den minister van binnenlandsche zaken, welk advies de heer *Mutsaers* ondersteunt, terwijl de heer *van Baar* opmerkt dat het pligt der staten is de provinciale belangen bij de hooge regering voor te staan, dat ten deze de provincie beter kan ingelicht zijn dan het ministerie, en dus het adres niet alleen verzonden behoorde te worden, maar vooraf gesteld in handen eener commissie. De heer *van Dam* betoogt de schade die de provincie door eene verkeerde rigting van den weg zoude lijden; hij dringt op eene spoedige afdoening der rigting van den weg aan, en beweert dat er reeds een onderzoek door twee ingenieurs der beide rijken heeft plaats gehad.

Een voorstel van den heer *van Baar*, om den geprojecteerden weg van Eindhoven over Oirschot naar Tilburg als provinciale weg te verklaren en door begrinding als anderzins tot stand te brengen, wordt verwezen naar gedeputeerde staten, om rigting, begrooting, enz., na te gaan.

De heer *Oomen* rapporteert op het concept-reglement van orde, voor de provinciale staten, en concludeert tot het doen drukken en ronddeelen van dit reglement aan de leden, om vervolgens in de aanstaande November-zitting ter tafel gebragt te worden, hetgeen wordt aangenomen.

Aan het stedelijk bestuur van Bergen-op-Zoom wordt eene subsidie toegestaan, voor eene op te rigten teekenschool.

In de zitting van den 4den is na eene korte, weinig beduidende beraadslaging de provinciale rijksbegrooting aangenomen.

Aan de orde was het onderhoud en voltooijen van den provincialen weg van Heusden naar Werkendam. De heeren *Gerlach*, *Verschoor* en *Pape* voeren daarover het woord; de kwestie wordt tot de volgende zitting verdaagd.

Vervolgens is aan de orde, het nader rapport der commissie, voor het geprojecteerde kanaal van uitwatering van Grave naar Geertruidenberg; dat rapport strekte, om het besluit voor het verleende voorschot van *f* 6000, aan de commissie van repartitie in te trekken en aan die commissie te gelasten, onmiddellijk hare werkzaamheden te staken, tot dat de vereischte waarborg voor de teruggave van die *f* 6000 zal zijn gegeven; wordt door sommigen bestreden, door anderen ondersteund, doch eindelijk verworpen, terwijl de heer *Dijkhof* daarover een voorstel doet, dat ter visie werd gelegd, en strekt de *f* 6000, om het groote belang aan dit werk verbonden, ter beschikking van gedeputeerde staten te laten.

De heer *van Baar*, c. s., stelt voor den weg van Turnhout naar Tilburg over Hilvarenbeek te leggen; dit voorstel wordt naar de commissie N°. 3 verzonden.

Op het rapport van den heer *Pape* namens commissie N°. 2 tot het benoemen eener speciale commissie over het onderzoek des voorstels van de heeren *de Rooij* en *de Wit*, betrekkelijk verbeteringen aan de rivieren de Dommel en de Tongreep, worden benoemd de heeren *de Rooij*, *de Wit*, *van Heurn*, *H. Sassen* en *L. Verheijen.*

In de zitting van den 5den October was aan de orde de provinciale begrooting voor louter provinciale belangen. Vooraf hadden er, op de opmerking van Mr. *Sassen*, nog discussiën plaats over sommige rapporten die met gezegde begrooting in verband stonden. Daaronder behoorden de gevraagde subsidie aan het Genootschap tot ondersteuning van behoeftige kraamvrouwen, waaraan men meer uitbreiding wenschte te geven; de subsidie van *f* 800 ten behoeve van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, welks belangen de heer Mr. *Pape* zich met warmte aantrekt en eene wijziging in het rapport voorstelt, daarin bestaande dat de subsidie zal verleend worden, mits er van het Genootschap niets vervreemd of verdeeld wordt zonder toestemming van het Gedeputeerd Bestuur; welk voorstel wordt aangenomen; eindelijk, de discussie over het onderhoud en de voltooijing van den weg van Heusden naar Werkendam. De heer *Gerlach* beveelt herhaaldelijk met warmte het onderhoud van dezen weg aan; ook Mr. *Pape* en anderen. De heer *Buysen* ziet geen reden om op het besluit der Staten van 1849 terug te komen, welk besluit de strekking had om den weg geheel aan zich-zelven over te laten, tot dat de weigerachtig gebleven gemeentebesturen hunne verschuldigde betalingen zullen hebben voldaan. Ten slotte werd door de vergadering besloten het onderhoud van den weg van Heusden naar Werkendam, voorshands voor den tijd van een jaar weder aan te besteden.

Nadat deze stukken waren afgehandeld werd de begrooting bediscussieerd.

Voor de verbetering van communicatiewegen wordt eene som van *f* 10,000 toegestaan.

De stukken betrekkelijk de rigting die de verlenging van den weg van Turnhout op het Nederlandsch grondgebied zoude moeten nemen, besluit men te zenden naar het ministerie van binnenlandsche zaken.

Over het voorstel van den heer *Dijkhof* betrekkelijk het kanaal van uitwatering wordt nader gehandeld, bij welke discussie de heer *Dijkhof* zijn voorstel intrekt.

De werkzaamheden afgeloopen zijnde, zeide de voorzitter de leden dank voor den aan den dag gelegden ijver tijdens de langdurige en veelvuldige zittingen. Zijn Ed. verklaarde dat de vroeger gekoesterde goede verwachtingen door de werkzaamheden der Staten niet was verijdeld, en sloot in naam des Konings tot November aanstaande de vergadering.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 29sten September 1850, n°. 14, is de titulaire kapitein ter zee *A. Bezemer*, inspecteur van uitrusting, levensmiddelen en kleeding te Amsterdam, met den laatsten December aanstaande, eervol uit die betrekking ontslagen, onder toekenning van wachtgeld.

— Bij Koninklijk besluit van den 5den October 1850, n°. 32, is aan den zich thans met verlof hier te lande bevindende majoor der artillerie bij het leger in Oost-Indie *G. W. N. Henckel*, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend eervol ontslag uit Zijner Majesteits dienst, onder toekenning van pensioen en vergunning om de activiteits- uniform van het wapen der artillerie in Oost-Indie te dragen.

— Het *Staatsblad* n°. 62 behelst een Koninklijk besluit van den 27sten ll., houdende vaststelling eener instructie voor den Kommissaris des Konings in elke provincie.

— Men verzekert dat H. K. H. prinses *Marianne* der Nederlanden zich dezer dagen naar Rome heeft begeven.

— H. K. H. prinses *Frederik* der Nederlanden en hare dochter, prinses *Marie*, zijn den 27 September, in gezelschap van H. M. de Keizerin van Rusland, te Warschau aangekomen.

— Den 15. dezer wordt H. M. de Koningin in den Haag terug verwacht.

— Het vertrek van den nieuwen Gouverneur-Generaal van Nederl. Indië, den heer *Bruce*, is bepaald op den 24 dezer.

Onder de verschillende personen, die hunne opwachting gemaakt hebben bij den nieuw benoemden Gouverneur-Generaal, die zich alhier bevindt, heeft men opgemerkt Zijne Exc. mgr. *Belgrado*, apostolische internuntius bij het Nederlandsche Hof.

— Den 3den dezer heeft voor den Hoogen Raad gediend de zaak van Jhr. *R. L. van Andringa de Kempenaer*, tegen de hooge erfgenamen van Z. M. *Willem II.* Den 18den dezer zal daarin gepleit worden.

— Bij den Minister van Finantien is van een lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, ten behoeve van 's Rijks schatkist, ontvangen eene som van 3036.09, uitmakende het bedrag der schadeloosstelling krachtens art. 85 der Grondwet, over het tijdvak van 13 Februarij 1849 tot en met 20 Augustus 1850; zijnde voorts door hetzelfde lid te kennen gegeven, dat door hem voor de zitting van 1850/51 insgelijks van zijn regt op schadeloosstelling geen gebruik zal worden gemaakt.

— Uit Borculo verneemt men met eenige zekerheid dat de Koninklijke Stoeterij aldaar zal worden opgeheven en al de paarden nog in den loop dezer maand zullen worden verkocht.

— De raad van bestuur van het Koninklijk Instituut van ingenieurs heeft eergisteren aan zijn president, den heer *F. W. Conrad*, als een blijk van deelneming in het feest dat Z. Ed. op dien dag vierde (zilveren bruiloft), een fraai zilveren plateau aangeboden. Het heeft den Koninklijken Beschermheer van gemeld Instituut behaagd, zich aan de leden van den raad van bestuur aan te sluiten en tot dat geschenk ruimschoots bij te dragen, waardoor Z. M. alweder een blijk heeft gegeven van Hoogstdeszelfs bijzondere belangstelling in dat ligchaam en hooge achting voor den waardigen president.

— Door onoplettendheid van een der machinisten, die deswege met ontslag uit de dienst is gestraft, heeft aan den Leeghwater den 8 September de tegenspoed plaats gehad van het breken van één en het beschadigen van een ander der pompbalansen, hetgeen echter geen verder nadeel aan het stoomwerktuig heeft toegebragt, hetwelk reeds op den 12den de dienst heeft kunnen hervatten en voortzetten, echter met slechts 8 pompen, zijnde, behalve de 2 onbruikbaar geraakte, nog een 3. buiten beweging gelaten ter bevordering van het evenwigt van den last van den gewigtsbak. De *Lynden* is tot het herstellen der pompzuigers en het nazien der harten mede sinds den 14. September buiten werking geweest. De hoogte van het water in het Haarlemmer-meer is niettemin in de afgeloopen maand met elf duim verlaagd, teekenende volgens het gemiddelde der waarnemingen op den laatsten September 2.98 el beneden A.P.

— In de Studentenrol der Utrechtsche Akademie zijn sedert 1 April jl. ingeschreven 110 studenten, waarvan 83 het jongste staatsexamen hebben ondergaan, en de overige van Athenaea overgekomen zijn.

De gezondheid van de Koningin der Belgen reeds sedert geruimen tijd veel te wenschen latende, is in de laatste dagen zeer sterk achteruitgegaan, en haar toestand zorgbarend geworden. Laatstleden Zondag is het eerste bulletin uitgegeven, waaruit blijkt dat de zwakheid der Koningin nog verergerd is door koorts. De laatste berigten van gisteren morgen kondigen evenwel eene geringe verbetering aan. De gewezen Koningin der Franschen, is met andere leden der Familie in den nacht van Zaturdag op Zondag te Ostende aangekomen, waar de Koningin der Belgen zich bevindt.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 7 October.

TARWE bij gerijven als voren, bij partij lager afgegeven; verkocht: 130 ℔ bonte Pools. *f* 297; 128 ℔ dito *f* 285, 287, 290; 128 ℔ witbonte dito *f* 295; 128 ℔ roodbonte dito *f* 272; 127 ℔ Rijn *f* 242; 121, 123 ℔ Vries. *f* 207, 213; 129 ℔ Jar. Eijerl. *f* 260, alles bij gerijven, en 128 ℔ bonte Pools. *f* 275, bij partij.

ROGGE in één doen: 122 ℔ Munst. *f* 158, 159; 121 ℔ dito *f* 157.

GERST als voren: 104 ℔ Zomer *f* 132.

HAVER in één doen: 75 ℔ Voeder *f* 90.

BOEKWEIT prijsh.: 118, 120 ℔ Gooische *f* 180, 184; 117 ℔ Vriesche *f* 180; 120 ℔ Rijn *f* 182.

KOOLZAAD, verkocht: Carolinerzeil $56^1/_2$ P. vl.; Elve $56^1/_2$ P. vl.; Polder 46 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren in April eerstk. $60^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD: In veiling gering Vriesch *f* $6^1/_4$.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $36^1/_2$; Vlieg. *f* $35^1/_2$ à $^1/_4$; 1 Nov. en Dec. eerstk. *f* $35^3/_8$; 1 Mei eerstk. *f* $35^3/_4$ à $^5/_8$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 36; Vlieg. *f* $34^3/_4$ à 35.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $38^1/_4$.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 58 à 63. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* $7^1/_2$ à 10.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 8. OCTOBER 1850.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Oude)	van *f* 0,00	tot *f* 8,10.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» » 7,00	» » 8,10.
Het dito dito Rogge	» » 5,60	» » 5,90.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 5,00.
Het dito dito Boekweit	» » 4,85	» » 4,90.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,15.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,15.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» $0,23^1/_2$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,27.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,15.
Een dito pond Boter		» 0,60.
Zaad-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 2,30.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 Doof Hout		» 2,00.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (8 *October*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $56^5/_{16}$, $^9/_{16}$, $^5/_{16}$; 3 pCt. $67^1/_2$, $^3/_4$, $^1/_2$; 4 pCt. $87^7/_8$, $^3/_4$, $^7/_8$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $46^1/_2$; Spanje Ardoins $11^3/_4$, $^9/_{16}$, $^7/_{16}$; dito van 510 p. st. $11^5/_8$, $^3/_4$, $^5/_8$; 3 pCt. $38^3/_4$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $33^9/_{16}$, $^7/_8$, $^5/_8$; Coupons Ardoins $8^9/_{16}$, $^5/_8$, $^9/_{16}$; Portugezen te Londen 5 pCt. $35^1/_2$; 4 pCt. $34^9/_{16}$; Rusland 5 pCt. $104^5/_8$, $^3/_4$; dito 1828—29 $104^5/_8$, $^3/_4$; Certif. 1831—33 $95^1/_2$; 4 pCt. bij *Hope* 88; Oostenr. Metall. $74^1/_4$, $^1/_2$; Nieuwe 5 pCt. $79^5/_8$, $^1/_2$, $^5/_8$; Nieuwe $2^1/_2$ pCt. $39^1/_2$, $^9/_{16}$, $^1/_2$; Fr. oblig. 3 pCt. $52^3/_{16}$, $^1/_2$, $^1/_4$.

Advertentiën.

Aanbesteding van Levensmiddelen.

De RAAD VAN ADMINISTRATIE DER KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE, zal, op *Maandag den 21. October 1850*, des middags ten 12 uren, **AANBESTEDEN**, de LEVERING van:

1°. RUND- en KALFSVLEESCH,
2°. SPEK, WORST en HOOFDKAAS,
3°. KRUIDENIERSWAREN,
4°. ZOUTEVISCH en STOKVISCH,
5°. ERWTEN en BOONEN,
6°. AARDAPPELEN,
} voor de Kadets en Adelborsten, over het tijdvak van 1 November 1850 tot ultimo October 1851.

7°. RUNDVLEESCH en VET, voor de Onder-Officieren.
8°. » » » » Oppassers.
9°. AARDAPPELEN, » » »
} over het tijdvak als boven.

De Voorwaarden liggen ter lezing op het Bureau van den Kapitein-Kwartiermeester; de Billetten van Inschrijving moeten op *zegel* geschreven (met vermelding buitenop van het artikel), en des morgens *vóór elf uren* van den dag der Aanbesteding, in de aldaar geplaatste Bus gestoken worden.

Breda, den 8. October 1850.

Op Last van den Raad voornoemd,
De Kapitein-Kwartiermeester,
F. C. R. BOERS.

*** Bij de Boekhandelaars KEMINK & ZOON te *Utrecht*, is uitgekomen:

I. CODEX DIPLOMATICUS NEERLANDICUS of Verzameling van Oorkonden betrekkelijk de Vaderlandsche Geschiedenis, 1e Deel in 2 afdeelingen gr. 4°. . . . . *f* 5.20.

Uitgegeven door het *Historisch Genootschap*, gevestigd te Utrecht.

Mede is door het genoemd Genootschap uitgegeven:

II. Het Derde Deel, 1e Stuk der BERIGTEN, waarin onder anderen is opgenomen: Catalogue Analyt. de 670 Documents relatifs à l'histoire pol. et administr. du royaume de *Hollande*, Conservés dans les diverses Bibliothèques de Paris.

III. ARCHIEF VOOR KERKELIJKE EN WERELDLIJKE GESCHIEDENIS VAN NEDERLAND, *meer bepaaldelijk van* UTRECHT (als vervolg op het Archief uitgegeven door Wijlen den Heer J. J. DODT VAN FLENSBURG) door Jhr. Mr. A. M. C. VAN ASCH VAN WIJCK, Eerste Deel, gr. 4°. *f* 10.00.

IV. OVER DE GRENZEN VAN DE REGTEN *van Gezanten en van Secretarissen van legatie van vreemde Mogendheden, uit het oogpunt van het verband tusschen het Privaatregt en tusschen het Publieke regt.* Regtsgeleerde Verhandeling, door Mr. EVERTSEN DE JONGE, Advocaat, gr. 8°. . . . . *f* 5.60.

V. FRITHJOFS SAGA door ESAIAS TEGNÈR, uit het Zweedsch vertaald door wijlen P. F. L. C. VON EICHSTORFF, met een voorwoord door Mr. C. L. SCHÜLLER TOT PEURSUM, gr. 8°. carton . . . . *f* 1,80.

VI. LEER DER VOEDINGSMIDDELEN VOOR HET VOLK, door Dr. JAC. MOLESCHOTT, gr. 8°. . . . . *f* 2.60.

INHOUD: Inleiding. *Eerste Boek:* de stofwisseling. Over de vorming des bloeds. Over de vorming der vaste deelen van het menschelijk ligchaam. Over de afscheiding. Over de uitscheiding. Over honger en dorst. *Tweede Boek:* de voedingsmiddelen. Het begrip van voedingsstof en voedingsmiddel. *Eerste Afdeeling:* Over de spijzen. Het vleesch en de eijeren. Het brood en de koeken. De erwten, boonen en linzen. De groenten. De aardappelen en knollen. Het fruit. *Tweede Afdeeling:* Over de dranken. Het water. De melk. Koffij, thee en chocolade. Bier, wijn en Brandewijn. *Derde Afdeeling:* Over de toespijzen. Het keukenzout. De boter en de boomolie. De kaas. De azijn. De suiker. De specerijen. *Derde Boek:* De leefregels. De oorzaken en het begrip der leefregels. Ontbijt, middagmaal en avondeten. De leefregels van het kind. De leefregels van den jongeling, den man en den grijsaard. De leefregels der vrouw. De leefregels der handwerkers. De leefregels der kunstenaars en geleerden. De leefregels in den zomer en winter. Besluit.

VII. DE OPERATIEVE CHIRURGIE van JOHANN FRIEDRICH DIEFFENBACH IIe Deel, 7e Aflevering . . . . . *f* 1.20.

Hiermede is dit belangrijke werk compleet in 2 *Deelen* gr. 8°, waarvan de prijs is . . . . *f* [illegible].

VIII. WAT DUNKT U VAN U ZELVEN? Spiegel voor allen die belijdenis des geloofs hebben afgelegd door Dr. J. J. DOEDES, in linnen . . . . *f* 0,80.

25 Exempl. te zamen nemende à . . . . » 0.60.

Ter Perse is, om spoedig te verschijnen:

IX. *Tweede vermeerderde druk* van de EERSTE BEGINSELEN DER VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS door Professor L. G. VISSCHER.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.